

CIVIL KURÁZSI I./16. 2026.04.23.

Kit képvisel a képviselő?

A képviseleti demokráciáról hajlamosak vagyunk úgy beszélni, mintha a közösség akarata tisztán, egyenesen és veszteség nélkül változna politikai döntéssé. Mintha a választó elmondaná, mit akar, a képviselő pedig ezt szépen beemelné az állam működésébe. A polgár többnyire nem közvetlenül dönt. Megbíz valakit, aki helyette szavaz, tárgyal, alkut köt, törvényt alkot, és közben belép egy külön világba: a pártok, frakciók, bizottságok, politikai kényszerek és személyes ambíciók világába.

A közösségi érdek ezen az úton könnyen alakot vált. Előbb pártérdekké szűkül, aztán csoportérdekké, végül nem egyszer egyéni érdekké. Mire a választó akarata tényleges döntéssé lesz, gyakran már alig hasonlít arra, amiből elindult. A polgár csak időnként és közvetve szól bele a döntésekbe, miközben a politikus hivatásszerűen, intézményesen, a közösség pénzéből gyakorolja a ráruházott hatalmat.

Ebből nem az következik, hogy a képviseleti demokrácia rossz találmány. Az következik belőle, hogy önmagában kevés. A választás felhatalmazás. Mandátumot ad, de nem helyettesíti a társadalmi jelenlétet. A képviselő nem maradhat magára a mandátumával, mert aki magára marad a hatalommal, azt előbb-utóbb a hatalom kezdi formálni. (*M.A. Bakunyin - 1867.*) Ezért kell minden képviselő mellé civil közeg: olyan emberek, közösségek, szakmai és helyi körök, amelyek segítik, figyelik, értelmezik, visszajeleznek neki, és ha kell, számon is kérik.

A civil társadalom feladata tehát nem merülhet ki abban, hogy négyévente szavaz, aztán hazamegy. Éppen akkor kezdődik az igazán nehezebb része. A civileknek jelen kell maradniuk a közpolitikában: nem pártkatonaként, nem díszletként, hanem figyelő, értelmező, javító és korlátozó erőként. Ők lehetnek a képviseleti demokrácia társadalmi fékei és ellensúlyai.

Ehhez személyre szabott társadalmi kontrollra van szükség. Nem elvont, ünnepi mondatokra, hanem élő kapcsolatra. Olyan civil közegre, amely ismeri a képviselő munkáját, követi a döntéseit, tudja, mire szavazott, mire nem szavazott, mikor hallgatott, mikor állt ki, és mikor bújt el a frakciófegyelem mögé. A képviselőt ugyanis végső soron nem a nyilatkozatai minősítik, hanem a döntései. Ezért alapfeltétel, hogy a szavazatai *nyilvánosan, név szerint és visszakereshetően* megismerhetők legyenek.

A demokrácia nem ott ér véget, hogy valakit megválasztanak. Ott kezdődik igazán, hogy a társadalom ezután sem engedi el a kezét. Nem ellenségként,

hanem felelős partnerként támogatja. Mert a jó képviselőnek nem vak bizalomra van szüksége, hanem eleven társadalmi háttérre.

A magyar politikai fejlődés különböző korszakai más-más módon, de hasonló eredménnyel gyengítették ezt a civil jelenlétet. Az államszocializmus nyíltan felszámolta az autonóm társadalmi önszerveződés politikai jelentőségét. A rendszerváltás utáni pártdemokrácia nem épített elég erős részvételi kultúrát; a közakarat közvetítését lényegében a pártok versenyére bízta. A Fidesz korszaka pedig tovább rontotta a helyzetet: a kritikus civil világot nem partnernek, hanem leküzdendő ellenerőnek tekintette.

Így lett a magyar társadalom nemcsak politikailag megosztott, hanem civil értelemben lefegyverzett is. Sokan megtanulták, hogy a politika a pártok dolga, a polgár pedig legfeljebb szavazó. A valódi rendszerváltás ezért ma már nem képzelhető el anélkül, hogy a civilek visszatérjenek a közpolitika terébe. Nem elég a hatalmat leváltani. A társadalmat is újra cselekvő szereplővé kell tenni.

A 2026. április 12-i választáson döntő többséget szerző Tisza Pártnak páratlan történelmi lehetőség adatott. Vereséget mért a Fidesz állampárti rendszerére, és a végleges eredmények szerint 141 mandátummal kétharmados többséget szerzett az Országgyűlésben. Ez a győzelem fontos, és az is, hogy mi következik belőle. A kormányváltás önmagában még nem rendszerváltás. Csak lehetőség arra.

A Tisza frakciójába bekerülő képviselők többsége nem a régi politikai osztályból érkezett. Új helyzetben, rendkívüli történelmi felelősséggel kaptak mandátumot. Ezért feltétlen segítséget érdemelnek. De nem vak bizalmat. Segítséget, amely közben figyel. Támogatást, amely közben kérdez. Együttműködést, amely közben nem mond le a számonkérés jogáról.

Magyarország is megérdemli, hogy a pusztá kormányváltás helyett végre valódi országépítés kezdődjön. Ebben nagy szerepük lehet azoknak a civil közösségeknek, amelyek már a választás előtt is segítették a Tiszát. Különösen fontos a Tisza Szigetek szerveződése, amelyet maga a párt is országos közösségi hálózatként mutat be. De a Tiszára szavazó több millió ember természetesen nem azonos a Szigetek tagságával. A győzelem mögött sok olyan civil is ott állt, aki nem tartozott szervesen egyetlen szigethez sem, mégis dolgozott a változásért: kampányolt, szervezett, gondolkodott, írt, beszélgetett, pénzt adott, időt adott, bátorságot adott.

Most az a döntő kérdés, hogy ez a civil energia nem oszlik-e szét a győzelem után. Nem tér-e vissza mindenki a magánéletébe azzal, hogy innentől majd „ők” megoldják. Mert ha így történik, akkor a régi baj új

alakban térhet vissza. A képviselet megint magára marad, a politika megint bezáródik, a közösségi akarat megint átcsúszik pártérdekbe, csoportérdekbe, személyes érdekbe. A választás győzelme így könnyen elpárologhat.

Ezért az új Tisza-kormány történelmi felelőssége nem merülhet ki az államhatalom átvételében. Fontos a társadalmi szintű fékek és ellensúlyok rendszere. De a már megmozdult civil közösségekben is tartani kell a lendületet. Átállítani őket kampány üzemmódról normál működésre. A kormánynak tudatosan segítenie kell a civil szerveződések megerősödését. Nemcsak a már létező közösségeket, a Tisza Szigeteket, hanem azokat a helyi együttműködéseket is, amelyek a képviselők munkáját akarják segíteni és ellenőrizni. Olyan politikai környezetre van szükség, amely a civileket a közpolitika természetes szereplőinek tekinti.

A kormánynak ezért ösztönöznie kell a képviselőket, hogy keressék és tartsák fenn a kapcsolatot azokkal a civil közösségekkel és segítőkkel, akik társadalmi háttérrel, szakmai korrekciót és nyilvános kontrollt adhatnak munkájukhoz. Aki nem tart kapcsolatot a társadalommal, előbb-utóbb saját politikai közegének fogságába kerül. Aki viszont élő civil háttérre támaszkodik, annak nagyobb esélye van megőrizni azt, amiért eredetileg mandátumot kapott.

Így alakulhat ki az a társadalmi fék- és ellensúlyrendszer, amely minden képviselő mellett segítő, kiegészítő, és szükség esetén elszámoltató erőként működik. Ha ez nem jön létre, a győzelem könnyen pusztá kormányváltás marad. Ha létrejön, akkor kezdődhet el a tényleges rendszerváltás: nemcsak a hatalom szerkezetében, hanem a magyar társadalom politikai működésében is.

Az ország érdeke az, hogy a társadalom a választás után ne húzódjon vissza újra a magánéletbe. Ne nézőként figyelje, mi történik vele, hanem szereplőként vegyen részt abban, ami történik. A valódi rendszerváltás nem érkezik meg pusztán felülről. Ahhoz alulról is szerveződés, figyelem, részvétel és számonkérés kell.

A civileknek nemcsak joguk, hanem felelősségük is, hogy újra belépjenek a közéletbe. Nem azért, hogy párttá váljanak. Nem azért, hogy átvegyék a képviselők helyét. Hanem azért, hogy a képviselet valóban képviselet maradjon. Ha ez megtörténik, akkor a mostani győzelem nemcsak hatalomváltás lesz, hanem demokratikus újramezdés is.

[*Resti Kornél*]

A PARLAMENT ÖSSZETÉTELE – 2026.04.12.

Kép: Kárpátalja (karpatalja.net)

Minél több polgára él a polgári bátorsággal egy országnak,
annál kevesebb hősrre van szükség! [Franca Magnani]

SZAMIZDAT

Baltazár György

Horváth Tünde Resti Kornél

KAPCSOLAT

civilkurazsi2026@gmail.com

